

*Fins els desigs que amb febiesa
jamai sentiren el seu dring,
avui que són, com mai dolcesa,
a cor batent fan d'esquellinc.*

*I arreu ofega la cantúria
totes les veus que són maldat;
el cor avui no té cap fúria
ni és moç de carn feta pecat.*

*Tota la sang es torna dolça,
tota la nit és sense plor,
i és que semblant un món de molsa
la vida es torna ja cançó;*

*cançó que estreny, cançó que lliga,
cançó que els cors canten a l'ú;
que, poc o molt, diga el que diga,
per res l'escanya ja ningú.*

*Cançó que canta la mainada,
mare i vellets, pare i fadrins,
com la d'avui fins respectada
per tots els lladres de camins.*

*Perquè eixa nit tot és ventura,
perquè eixa nit ningú fa mal,
perquè avui som una fretura
que Déu encèn cada Nadal.*

DE NADAL

per JORDI FRAGINALS

TRISTA CORRANDA

*Adéu amor. Que trista és la fugida
quan orfe el camí em deixes sense afany;
fonda i punyent em sento la ferida
perquè he comprès el que era la mentida
quan ja per mi no ets més que un desengany.*

*Tu saps, amor, que aquesta veu tan rara
que es posa al pit i el torna fet timbal,
a dintre del meu cor retruny encara
i més aquesta nit que, amb bona cara,
tots els amors festejen el Nadal.*

*En eixa nit, per santa i per divina,
l'amor com mai és franc i colossal;
és nit per saber jo que el cor rondina
quan sap que tot aquell que amb tu camina
qualsevol nit pot ser-li ja Nadal.*

*Perxò quan avui voltin les campanes
per dir-nos que ha tornat a nèixer Déu,
quan vida i mort al món fan de germanes,
perdonam que jo cregui amb noves ganexes
que encara en un recó sóc un xic teu.*

*Permet que visqui un xic d'aquest miracle
que avui es posa al cor de cada u;
no vull ser rabadà ni miserable,
sinò que, a cor rendit davant l'Estable,
només puc creure avui que encara ets tu.*

EL POBRE RABADÀ

*¿De què et serví, beneit, tenir el miracle
arran de pell i d'heure'l amb la mà,
si bo i davant la llum d'aquell Estable
només pogueres dir-te rabadà?*

*Trista és la sort de qui com tu rondina
fins d'un Betlem que ens dona eternitat;
pobret de qui, com tu, rebec camina
amb peu que es torç d'esquena a la veritat.*

*Mai seràs més que un moç de carn damnada
empesa per l'orgull d'un cor rebel;
la teva nafre és trista i desolada
perquè el pecat no té ni un brí de cel.*

*Ets naufrag que vomita la tempesta,
un nus de sang que crida malvestats,
argila d'una terra sens conquesta
on els pennons es duen ja plegats.*

*Jamai, com tots, podràs sentir el desvari
d'aquesta nit tant dolça i tant lluent,
ni comprendràs perquè morí al Calvari
l'Infant que ara tremola al Naixement.*

*Perquè l'hosanna que a tu et causà vergonya
enceta per nosaltres nou camí
per dur-nos llà on no es troba la carronya
d'un rabadà que no el volgué seguir.*

HECHO: LA TOMA

CERVANTES
Y LA TRAMONTANA

Uno de los castellanos que quizás hayan conocido e interpretado mejor el Mediterráneo fué Miguel de Cervantes Saavedra. Hallamos que su propia vida lleva la doble marca de la guerra y del cautiverio a orillas de este mar nuestro. El siete de Octubre de 1571 es herido en un golfo llamado Lepanto: «la más alta ocasión que vieron los siglos» dirá él mismo. De regreso de Italia, su galera es alcanzada por piratas y llevada a Argel. Lejos de las costas de su patria, mira el mar por última vez antes de entrar en las mazmorras. Ya en ellas tiene ocasión de hablar con gentes diversas, con marinos, indudablemente. Intenta evadirse por cuatro veces. Es sorprendido, apaleado, pero insiste. Por fin, es liberado por fray Juan Gil y fray Antonio de la Bella. A lomos de ese «mare nostrum», ¡con cuánta emoción debía de contemplar la vasta extensión azul...!

En la novelita del «Cautivo» inserta en la primera parte del Quijote. (caps. XXXIX, XL y XLI), imaginada sin lugar a dudas en su prisión de Argel, construida según narraciones escuchadas de otras evasiones; peripecias y consejos sobre cautivos. Cervantes habla de la tramontana. Curioso será transcribir lo que de este vien-

to dice. Está el cautivo ya en la barca con que intenta evadirse con los españoles amigos y Zoraida:

«Comenzamos, encomendándonos a Dios, de todo corazón, a navegar la vuelta de las islas de Mallorca, que es la tierra de cristianos más cerca; pero a causa de soplar un poco el viento tramontana y estar la mar algo picada, no fué posible seguir la derrota de Mallorca, y fuénos forzoso dejarnos ir a tierra la vuelta de Orán, no sin mucha pesadumbre nuestra...»

Pesadilla, tal vez, de los cautivos que huían, ésta de la tra-

montana. En frágiles navecillas, rumbo norte, o mejor, noroeste, encontrarían el temible viento de cara, y no podían vencerle. ¡Cervantes mismo, en sus proyectos de evasión, debió de sentir esa zozobra.

Al menos, por una vez, el viento tramontana deja de ser citado por los autores costumbristas e irrumpe en la literatura universal. Y, ciertamente, por boca del que quizás sea máximo autor de toda ella: el humanísimo, cordialísimo Cervantes. No cabe encontrar mejor dignificación de la tramontana.

J. V. A.